

ZESTAW ĆWICZEŃ EGZAMINACYJNYCH

Zadanie 1. (0–3)

a) Podaj imię i nazwisko autora oraz tytuł utworu, z którego pochodzi poniższy fragment.

[...] Niech będą z cyprysów gaiki,
Mruczące po kamyczkach gdzieniegdzie strumyki,
Tu kiosk, a tu meczecik, holenderskie wanny,
Tu domek pustelnika, tam kościół Dyjanny¹.
Wszystko jak od niechcenia, jakby od igraszki,
Belwederek² maleńki, klateczki na ptaszki,
A tu słowik miłośnie szczebiocze do ucha,
Synogarlica jęczy, a gołąbek grucha,
A ja sobie rozmyślam pomiędzy cyprysy
Nad nieszczęściem Pameli albo Heloisy³...

1 Kościół Dyjanny – świątynia rzymskiej bogini Diany.

2 Belwederek – mały pawilon.

3 Pamela, Heloisa (Heloiza) – bohaterki literatury francuskiej.

Autor:..... Tytuł:.....

b) Na czym polega podobieństwo między bohaterką wskazanego powyżej utworu a Telimeną i Hrabią – postaciami występującymi w Panu Tadeuszu. Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....
.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Artur Górski

Intro1

Pasjonując się przygodami techników kryminalistycznych z serialu CSI, często zapominamy, że tropienie przestępców ma bardzo długą historię. Tak naprawdę profesja detektywa i policjanta jest stara jak świat. Ostatecznie, Bóg przesłuchując (a używając fachowej terminologii – rozpytując) Adama i Ewę na okoliczność zniknięcia jabłek z rajskiego drzewa, zachował się jak rasowy śledczy, który doskonale wie, co jest grane, ale pozwala, aby podejrzani zaczęli donosić na siebie wzajemnie. [...]

Jeśli dziś myślimy o początkach współczesnych metod śledczych, od razu staje nam przed oczami postać Sherlocka Holmesa (oczywiście w wersji filmowej) – prywatnego detektywa, powołanego do życia przez Artura Conan Doyle'a. Tymczasem Holmes – nawet gdyby żył naprawdę – nie był ani pierwszy, ani niczego nowego nie wniósł do kryminalistyki. To, że znał się na grafologii² czy osmologii (wyszukiwanie i zabezpieczanie śladów zapachowych), nie oznacza, że je wynalazł.

Podobną wiedzę dysponował żyjący pół wieku wcześniej we Francji Eugene François Vidocq – człowiek, który przeszedł trudną drogę od awanturnika i przestępcy do detektywa i twórcy współczesnej kryminalistyki.

Ale oczywiście on też korzystał z metod wywodzących się z przeszłości – może nie dotyczyły one technik kryminalistycznych (bo te rozwijały się wraz z postępem technologicznym), ale na pewno z praktyk dochodzeniowych; z umiejętności typowania właściwych podejrzanych.

Jeśli wierzyć zmarłemu niedawno Umberto Eco, także średniowiecze miało swoich detektywów, i to w zakonnych szatach – śledztwo w sprawie zagadkowych śmierci mnichów w powieści *Imię róży*, choć wymyślone przez wielkiego pisarza, mogło zdarzyć się w rzeczywistości. Szczególnie gdyby chciano przypisać jakieś przestępstwa członkom zakonu templariuszy – w końcowej fazie istnienia byli nieustannie na „policyjnym widelcu”.

Jednak nie trzeba sięgać wyłącznie po literaturę piękną, by poczytać o śledztwach w zamierzchłej przeszłości. [...] Można się pasjonować kryminalnymi przygodami chińskiego sędziego Di Renjie, który był postrachem przestępców prawie 1400 lat temu. Zresztą, jak wielu gwiazdorów kryminalistyki, także on trafił do popkultury, stając się bohaterem serii książek Roberta Van Gulika. Pytanie, czy wszystkie śledztwa opisane w książkach zdarzyły się naprawdę?

Ale jakie to mam znaczenie? Pasjonując się śledztwami detektywów i policjantów, często zapominamy, że powstały w głowie pisarza i nie mają żadnego potwierdzenia w dokumentach. Liczy się tylko to, aby dobro wygrało ze złem.

Artur Górski, Intro, „Focus. Historia” 2016, nr 5.

1 Intro – rodzaj wstępu; w muzyce nazwa ścieżki dźwiękowej otwierającej album

2 Grafologia – metoda analizy pisma ręcznego; określanie cech psychicznych człowieka na podstawie charakterystycznych cech jego pisma ręcznego.

Zadanie 2. (0–2)

Uzupełnij poniższy tekst w taki sposób, aby stanowił streszczenie fragmentu Intro Artura Górskiego.

Tematem tekstu Artura Górskiego jest

.....

Autor skupia się na

.....

i dowodzi, że

.....

Zadanie 3. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Wykorzystywane obecnie przez detektywów metody śledcze zostały zapoczątkowane w dawnych Chinach. P F

Praktyki detektywistyczne stały się popularnym tematem utworów literackich i filmowych. P F

Zadanie 4. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Artur Górski uznaje Sherlocka Holmesa za A/B i wpisuje go tym samym do grona C/D.

A. pierwowzór postaci detektywa w literaturze C. wynalazców nowych metod śledczych

B. najpopularniejszego detektywa w historii D. gwiazd kryminalistyki

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Autor tekstu posłużył się przykładem Adama i Ewy jako pierwszych podejrzanych, aby

A. uwiarygodnić opinię o obecności problematyki kryminalnej w dawnych źródłach.

B. podkreślić istotny wpływ Biblii na rozwój współczesnej kryminalistyki.

C. wprowadzić do swojego artykułu elementy dramatyczne.

D. opisać praktyki dochodzeniowe przedstawione w Biblii.

Zadanie 6. (0–1)

Przeczytaj fragment powieści Tajemniczy ogród Frances Hodgson Burnett.

Mary rozglądała się, szukając jej [furtki]; wszakże gdy wchodziła z tamtego końca ogrodu, zauważyła, że mur nie kończy się tam, gdzie sad, lecz ciągnie się dalej, jakby oddzielał znów ogród inny po tamtej stronie. Dostrzegła zresztą wierzchołki drzew ponad murem, a [...] na najwyższym z nich ptaszka z jasnym czerwonym upierzeniem na piersiach, który zaraz uderzył w śpiew swój zimowy – zupełnie jak gdyby ją dostrzegł i jakby ją wołał. [...]

A może ptaszek mieszka w tajemniczym ogrodzie i wie wszystko o nim? [...]

„Jestem pewna, że to drzewo jest w tajemniczym ogrodzie, jestem całkiem pewna” – rzekła do siebie. Był tam przecież mur, a nie było furtki.

Wróciła do pierwszego ogrodu warzywnego i zastała tam starego zajętego kopaniem. [...]

– Byłam w tamtych ogrodach.[...] Ale tam już nie było furtki do tego innego ogrodu – rzekła Mary.

– Do jakiego ogrodu? – powiedział ostro, przerywając na chwilę kopanie.

– No, do tego po tamtej stronie muru – odparła Mary. – Tam są drzewa, widziałam czubki. A ptaszek z czerwonym gardziółkiem siedział na jednym wierzchołku i śpiewał.

Ku swemu zdumieniu Mary spostrzegła, że szorstka, zmarszczkami poorana twarz zmieniła od razu wyraz. Słaby uśmiech rozlał się na obliczu i stary ogrodnik zmienił się do niepoznania.

Frances Hodgson Burnett, Tajemniczy ogród, tłum. J. Włodarkiewiczowa,

<https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/tajemniczy-ogrod.pdf>

Uzupełnij poniższy zapis, który odtwarza tok rozumowania bohaterki Tajemniczego ogrodu.

Mary jest pewna, że tajemniczy ogród musi istnieć, ponieważ:

1. mur jest dłuższy niż sad,

2.

3.

4. zmiana zachowania ogrodnika potwierdza jej przypuszczenia.

Zadanie 7. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Wyraz śledczy użyty w zdaniu Ostatecznie, Bóg przesłuchując Adama i Ewę na okoliczność zniknięcia jabłek z rajskiego drzewa, zachował się jak rasowy śledczy jest A/B i można go

poprawnie zastąpić słowem C/D.

A. rzeczownikiem C. tajny

B. przymiotnikiem D. agent

Zadanie 8. (0–3)

Zaginął Twój pies. Przygotuj ogłoszenie, w którym poprosisz o pomoc w odnalezieniu zwierzęcia. Pamiętaj o umieszczeniu w nim wszystkich potrzebnych informacji, które pomogą w poszukiwaniach. Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0–20)

Wybierz jeden z tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia. Napisz przemówienie, w którym przekonasz swoich rówieśników, że warto się dzielić tym, co dobre. Odwołaj się do Opowieści wigilijnej Charlesa Dickensa. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Temat 2.

Czech i Rus postanowili odwiedzić Lecha w jego nowej rezydencji. Napisz współczesną wersję legendy o Lechu, Czechu i Rusie. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Lista lektur obowiązkowych

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym treny I, V, VII, VIII

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, *Reduta Orzona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, Dziady część II*,
wybrany utwór z cyklu

Sonety krymskie, *Pan Tadeusz* (całość)

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis, Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Stefan Żeromski, *Szyfrowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

Zadania zostały zaczerpnięte z materiałów wydawnictwa „Nowa Era”

KARTA ODPOWIEDZI